

Пэтэр Кільгорд

www.kamunikat.org

Дыярама

Ад дарагіх машинаў так больш ня пахла.

Той рэзкі пах эксклюзыву і неўтаймаванай энэргіі зъмяніўся на штосьці лісьліва-фальшывае – як танная парфума правінцыяла.

Ён памятаў, як усё пачыналася, калі можна было проста сядзець і гадзінамі ўдыхаць гэтую цяжкую, эратычную атмасферу, якая паводле маўклівай дамовы абяцала адданы і эфектыўны рух наперад; гэты пах дарыў яму пачуцьцё бяспекі, рабіў яго порсткім і настойлівым, ён наталяў дваццацігадовую прагу да чагосьці... іншага. Ён уздзейнічаў на яго мацней, чым пах наркотыкаў на наркамана, прымушаў забыцца на нястачу і штурхаў на хоць які пункт працату аўтамабіляў, а падчас выходных патрабаваў падвышэння статусу добрым адзеньнем і дарагімі цыгарэтамі, што стварала яму імідж аўтамабіліста, які даўно сябруе з дарогай. Сучасны, харызматычны, у новым аўтамабілі, поўным імклівай моцы, ён высакародна браў на сябе адказнасць за гэтую шалённую энэргію. Ехаў хутка і ўпэёнена, але лішне не газаваў і падчас руху паводзіў сябе як джэнтльмен – своечасова кранаўся з месца ды заўсёды спыняўся

на пешаходных пераходах. Натуральна, у думках ён быў далёка ад такіх дробязных проблемаў, як адмоўны балянс на банкаўскай картцы, паўторна дасланыя рахункі і пагроза апісаньня маёмасьці.

Ад дарагіх машын больш так ня пахла.

Ён павярнуў галаву і паглядзеў на Кікі. Яна расьцірала съветла-ружовы крем па твары і шыі. Не адводзячы вачэй ад люстэрка, патлумачыла:

– Ад паветра ў самалёце сохне скора. Мне здаецца... мне здаецца, скора старэе на адзін месяц за кожную гадзіну палёту. Я мяркую...

– Праўда?

– ...я так адчуваю.

Яна паправіла хустачку, якую ўсё яшчэ насіла, хоць валасы ўжо адрасьлі і вытыркаліся з-пад яе. Кікі выглядала здаровай. Загар маладзіў яе.

Яму закарцела выказацца. Машына, узятая напракат у Арляндзе¹, была для яго невядомай, да таго ж, ён ужо даўно не сядаваў за руль. За размовай ён хацеў схавацца ад таго непрыемнага пачуцьця, якое ўзынікае, калі абставіны адольваюць чалавека, калі адчуваеш сябе ахвярай паляванья лёсу, таварам, што прадаецца на ўзбочыне вясковай дарогі.

– А цяпер, мая даражэнская сяброўка, ты пачуеш гісторыю, якую я раней табе ніколі не распавядаў. Гэта прызнаныне.

– Але ж і весела ты пачынаеш.

– Памятаеш, калі мы былі маладымі і настолькі беднымі, што не заўсёды маглі заплаціць за кватэру, часам здараляся так, што... я браў напракат машыну на выхадныя.

¹ Аэропорт пад Стакгольмам (тут і далей пазнакі перакладчыка)

- Ты жартуеш?
- Не жартую. Я праста прыдумляў сустрэчы ці спартыўныя паходы. А сам катаўся на машыне. Я хлусіў. Я хлусіў табе.
- Усё адно большасць рахункаў аплочвала я. Паглядзі, у мяне ёсьць болька пад носам?
- Нічога ня бачна.
- Герпес.
- Што?
- Чортавае паветра ў самалёце.
- Ня факт.
- А мне *так* падаецца.
- ...Ведаеш, я праста катаўся на машыне. Разумееш? Слухаў музычнае ці спартыўнае радыё ці як там яго...
- “Пазвані ды выйграй”?
- Паліў цыгарэты і сьпіваў улюбёныя песні.
- Сумленыне мучыць?
- ... Хопіць ужо.
- Цябе гэта ўпрыгожвае.

Ён паглядзеў на яе зноў, але не сустрэўся зь яе вачыма. Яна ўсмактала верхнюю губу і, нахіліўшыся наперад, углядалася ў люстэрка на брыльку супраць сонца. Яе рука дрыжэла, калі яна дакранала-ся да скуры пад носам. Зь яе боку за акном уздоўж съянны цягнуўся плот з калючага дроту, а за ім адкрывалася прастора з пяску, жвіру ды дробленага каменьня. Здавалася, яшчэ ня вырашана, што тут будзе – кар’ер ці съметнік для будаўнічага друзу. Агароджаная пустэльня. А можа, гэта фантазія ляндшафтных архітэктараў, якія паспрабавалі вярнуць мясцовасці аўтэнтычны выгляд. Засталося дадаць яшчэ колькі ледавіковых узгоркаў дзеля

тапаграфічнай разнастайнасьці. Щі, можа, гэта была інсталяцыя, у якой мастак хацеў паказаць ... няхай сабе... парадаксальную прыгажосьць... уварваньня чалавека ў прыроду! Так-так!

– Табе, напэўна, здаецца, што справа ад цябе – звычайны кар'ер.

– А ты на съянну паглядзі!

Колы зълева ехалі амаль што па разьдзяляльной паласе, але ён хутка выправіў хаду машины.

– А як бы ты гэта назвала?

– Ня ведаю.

– Ну, прыдумай!

– Паглядзі! Самотнае дрэва пасярод поля, бачыш? Цалкам чорнае. І самотнае. Чаму? Як думаеш, чаму гэты чортаў селянін ня съсек яго? Ён, напэўна, праклінае гэтае дрэва кожны раз, калі арэ ці абмалочвае.

– Абмалочвае?

– Ну... зъбірае ўраджай.

Ён адкінуўся на съпінку крэсла, паварушыў плячыма і наноў перахапіў руль: замест дзесяці на адзінаццатую рукі цяпер паказвалі без дваццаці чатыры.

– Уключыш радыё?

– Як хочаш.

– Як хочаш або калі ты хочаш?

– Няхай яно памаўчыць.

Яны пад'ехалі да паварота на Е4. Тут ён калісьці памыліўся, таму мусіў прамінуць паўшляху да Упсалі, перш чым змог вярнуцца на патрэбную дарогу.

– Табе таксама варта было б памазацца.

- Што?
- Ты пачуў.
- Я за рулём.
- Калі табе не даспадобы звычайныя крэмы для твару, паспрабуй “Ксыляпрокт”.
- Што?
- “Ксыляпрокт” файны.

Ён ведаў, што зараз яго сустрэне хуткі бакавы позірк задзірыстай дзяўчыны, прыпраўлены ладнай порцыяй іроніі. Але съмяяліся толькі вочы, астатняя частка твару захоўвала сур'ёзнасць і поўны спакой. Апошняе съведчыла, што хоць съмех яшчэ ня вычарпаў сваёй іроніі, але ўжо застаўся ў прамінульным.

З гэтага ён засъмяяўся яшчэ больш гучна. За дваццаць пяць гадоў супольнага жыцця так і не зразумеў, кім жа насамрэч была ягоная жонка. Нібы дзіця, якое падкінулі на руках, ён захліпаўся ад страху і шчасця.

Вялікі, белага колеру, зь лесу паказаўся комплекс “Эўрастоп”.

- Такім звыродлівым, як ты паказваеш, я ніколі ня быў.
- Ты заўжды быў прыгажунчыкам. Якая гадзіна?

А вось і Мак-Дональдс. Мак-драйу.

- Што ты кажаш?
- Якая...
- Чвэрць на сёмую.

Наўзбоч ад дарогі прасыціралася поле для гольфа. У кожным фантанчыку ўключанага спрынkle-

ра ранішняе съятло пераломлівалася на маленькія вясёлкі. Паўсюль былі разьвешаны сцяжкі, што нагадвалі вартаўнікоў зацішку.

Руху амаль не было. Насустрach ім праехала, зда-еща, толькі тры мышны, і адна абагнала іх.

– У нас няма чым пасънедаць дома.

Ён адчуў, што паціху прызычайцца да мышны. Пераключыў з чацвёртай на пятую хуткасць, каб паглядзець, наколькі вялікай будзе розыніца на спідомэтры.

Цяпер зь яго боку узбоч дарогі былі сарамліва-зялёныя палі, за імі возера і ярка-сіняя бухта, што ўтварала вялікі прагал у суцэльнім зеляніве лесу. Верагодна, тут гуляў ветрык – ён гойдаў траву, і з гэтага яна зіхотка пералівалася. Рэшткі ранішняга туману зьбліліся, нібы статак кучараўых авечак. Трохі далей бялёсае мройліва нэрвова трымцела над прыбярэжнымі кустамі чароту.

Яна расшпіліла пас бясьпекі і прымасцілася бліжэй да яго – села бокам, кранаючи нагой ручны тормаза.

– Сядзі і не варушыся!

– Што ты робіш?

Нічога не адказаўши, яна выціснула яму на нос і шчокі халодную масу крэму.

– Ты едзь сабе!

Яна абхапіла яго адной рукой за патыліцу, а другой упэўнена расьцерла крэм.

– Ммм, дзякую!

– Ён смачна пахне.

– Агідна.

– Няпраўда.

На кароткі момант іх позіркі сустрэліся, і ён заўважыў, як у яе вачах скачуць чарцяніты. Адкуль у яе гэта? Жаданьне і талент казаць нечаканыя і часта непрыемныя рэчы. У такія моманты ён кожны раз перажываў шок.

Гэтак было і тады, калі яны не маглі займець дзяцей, хаця ўсе аналізы былі ў норме. Здавалася, што іх гармоны выказвалі антыпатую адны да адных. Абследаванье за абследаваннем, і ўрэшце ёй прапісалі штосьці, што трэба было пырскаць у нос, з-за чаго ў дваццаць сем гадоў у яе наступіў клімакс з рэзкай зменай настрояў і ўсім астатнім. Затым ізноў мусілі пачацца месячныя, што было сыгналам яе перараджэння ў новую біялагічную істоту. Цяпер сексам трэба было займацца ў пэўныя гадзіны, і цяжка было дасягнуць таго, каб у яго атрымлівалася менавіта тады, калі трэба. Ды і ўвогуле, яны раз-пораз апыналіся ў такіх нязручных ситуацыях, калі кахацца было надзвычай сорамна. Аднойчы ён накінуўся на яе ў ложку, пракраўся з прыбіральні і з рыкам наваліўся на яе. Яна ляжала, скруціўшыся пад коўдрай. Як у гульні “Ажыві мерцвяка”. Ён хацеў ператварыць прымус у гульню... Але тут яна закрычала: “Ай! Што ты робіш? Градусынік! Ты зламаў градусынік! Шкло! Ртуць! Ратуйце!” А ён зароў: “Не!” і “Прабач. Я не хацеў – што будзем рабіць – выклікаць...” Раптам ён пабачыў яе вочы, якія канстатаўвалі чысты падман. Ён з супакаенiem і злосцю выдыхнуў поўныя лёгкія паветра, а яна

папрасіла прабачэньня, і яны доўга ляжалі моўчкі, пакуль пачуцьцё няёмкасці не растала. Тады ён сказаў: “Ты здурэла, Кікі”, і яна доўга не адказвала, а затым прамовіла: “Сур’ёзна, падумай: што калі б так здарылася насамрэч? Якія, па-твойму, былі б наступствы? Аналъны гальванізм?”

Ну і сьцерва... Праўда, пасля гэтага стала лягчэй займацца сексам па графіку, нават у нейкім сэнсе весела, быццам яны выконвалі галоўныя ролі ў гратэскавым аднаактавым спектаклі.

Але дзяцей не было. Засталіся адно ўспаміны пратыя спробы. Сэнтымэнтальныя, вядома, хаця зусім і ня горкія. А паколькі ён меў судзімасць, дык альтэрнатывы ўсынавіць дзіця не было.

Толькі цяпер ён адчуў, што добра недаспаў – у жываце скруціла. Ён падумаў, як бы яму развеяць смутак. Зіркнуў на Кікі, якая бяздумна працягвала націраць яго скuru сваімі лёгкімі пальцамі, хоць крэм ужо паспеў усмактацца. Яна паглядзела ў вакно зь яго боку, поўная сур’ёзных і цяжкіх думак. За сьценамі ўздоўж дарогі, што ахоўвалі ад шуму, нічога не было бачна. Ня варта было нават глядзець. Рэдкія маладзенькія дрэўцы з падпоркамі толькі ўзмацнялі ўражаныне таго, што ты знаходзішся ў памежнай зоне, месцы павышанай небясьпекі, дзе фатографаваць забаронена і абмежаваны доступ замежных грамадзянаў...

Яна неяк заўважна ўзыхнула, і ён павярнуўся да яе. Яна сядзела гэтак жа прытуліўшыся, але не абапіраючыся на яго. Прыемна было адчуваць дотык, яе дотык, тое, як яна дакраналаася да яго

ўласцівым толькі ёй чынам – менавіта яе рук яму найбольш не ставала, калі яе не было побач. І так было заўсёды: ён увесь час хацеў адчуваць яе дотык... Ён бы, напэўна, памёр безь яе рук.

За акном зноў расхінуўся краявід. Адразу ж за шырокімі палямі цягнуліся прысады з магутных дубоў, высажаныя з такой геаметрычнай сувымернасцю, што здаваліся штучна ўмаляванымі ў далягляд, каб падкрэсліць пэрспэктыву. Такія прысады звычайна скроўвалі да маёнтка ці нават замка, але нічога такога ён не заўважыў.

Тут усё яшчэ ляжаў туман, нізка, як белае палатно, якое толькі што расклалі на полі, ён съціраў контуры і толькі сям-там неахвотна прыадкрываў заслону.

Яна раптам тузанулася і ўткнула пазногаць яму ў карак.

– Глядзі! Глядзі... бачыш? На ўзылеску! Каля хаты! Бож...

Статак казуляў – сем, восем асобін. Усе яны скублі траву, апроч той, што прынюхвалася да паветра, выцягнуўшы шыю і падняўшы адну нагу. Гэта быў самец.

– Збаў хуткасьць!

Было бачна, як жывёлы, што стаялі да іх задам, махалі хвастамі, бадзёра і энэргічна. Вушки самца адначасова варушыліся незалежна адно ад аднаго. Калі ён зрабіў некалькі хуткіх кроکаў наперад, туман заклубіўся ў яго пад ногамі. Чорныя вочы блішчэлі.

– Якая прыгажосьць!

Яе пальцы па-ранейшаму краналі ягоную шчаку. Яна выглядала такой шчасльвай. Уражаная і, магчыма, крыху разгубленая, яна мела выгляд дзіцяці, якое сталася съведкам чагосьці забароненага.

– Неверагодна!

– Можаш прыадчыніць акно. Паглядзім, ці пахне вясной.

– А табе ня холадна будзе ў адной сукенцы?

Яна пахітала галавой і сама націснула на кнопкку, каб адчыніць акно зь яго боку. Яе левая рука засталася ў яго на шыі.

– Ты дакладна не замерзнеш?

Ён адхінуў падол сукенкі і паклаў сваю руку крыху вышэй яе калена.

– У самалёце было халадней.

Цяпер яны сядзелі ў звыклай паставе іх доўгіх вандровак. Усе кантынэнтальныя мілі яны праехалі менавіта так. Па невядомай прычыне ў падобныя моманты імі штораз авалодваў асаблівы настрой. Паветра згушчалася, дыхаць рабілася цяжэй, і яго рука штораз пасоўвалася вышэй па яе съязгне, а рука на шыі адчувалася мацней, і ўздыхі заглушалі гукі радыё ў той момент, калі яны, ізаляваныя адно ад аднаго ў сваіх жаданнях і пры гэтым абсолютна статычныя, шалёна несьліся па шашы.

– Ты едзеш на шасцідзесяці.

– Што?

– На пятай хуткасці.

– Што?

– На шасцідзесяці.

Ён пераключыўся на чацьвёртую, паддаў газу, зноў перайшоў на пятую і вярнуў руку на тое ж месца.

Хутчэй збочыць на стаянку для адпачынку пад візгат колаў, яны так съяшаліся, што часам тармазілі, не выціскаючи счапленьня, і не забудзецца ніколі той раз, калі ўсё скончылася пад аплядысменты італьянской жаночай каманды па волейболе, чый аўтобус прыпарковаўся ззаду, першым яны пасьпелі яго заўважыць.

Ён пасунуў руку крыху вышэй па съязгне.

- Тут так хораша.
- Упляндс-Вэсбю.
- Ага.

У абодвух канцах вялікага, выцягнутага поля, подобнага да крикетнай пляцоўкі для асілкаў, стаялі футбольныя брамы, чамусьці наўскос адна да адной. Далей ішлі дзялянкі зь лецішчамі, альтанкамі, а на даляглядзе, на ўзгорку за ляском, зноў выступалі, нібы з засады, бэтонна-шэрыя шматпавярховікі. І яму чамусьці згадалася маці, як яна кажа: можаш пабыць крыху з дзядулем, пагуляць у мячык, пакуль ён поркаецца ў гародзе, бо ў мамы сёньня вялікая сыцірка, а яшчэ і ўсю кватэру трэба прыбраць да прыезду таты, які ўзяў машыну і паехаў у кампус, у яго часам надараюцца дзіўныя сустрэчы – столькі супадзеніяў! Але гэта добра, так павінна быць, бо толькі так наш тата зможа зарэкамендаваць сябе патребным работнікам, заробак будзе расьці і ў рэшце рэшт гэта карысна для яго, а менавіта для яго...

- Мм, вясна! Вёсенка! Чуеш як...

- Усё гэта съмярдзіць...
- Што тут такога? Проста гной.

Росквіт. Прага жыцьця. Паасткі і пупышкі.
Шлюбныя гульні.

Ён засьмяяўся і пасунуў руку яшчэ вышэй па съягне, пакуль не намацаў поўную прыгаршчу вялікіх цвёрдых вузлоў. Ён зьнерухомеў і адчуў, як кроў адлілася ад твару. Ён ведаў, што зьбялеў, і ведаў, што яна заўважыла гэта і занепакоена чакала яго рэакцыі.

- Яны вырасьлі.
- Так.
- Яны вырасьлі.

Вялікая жамярыца ўрэзалася ў лабавое шкло і сталася жоўтай плямай. Ён скалануўся, але не наважыўся прыбраць руку.

- Ты казала...
- Я ведаю.
- Ты казала, што хвароба...
- Так і ёсьць.
- Што яна не прагрэсуе.
- Яны так сказалі.

Ён і цяпер не прыбіраў руку. Гратэскава ўспухлыя лімфапратокі стваралі сетку шчыльных, цвёрдых вузлоў, што перакотваліся ў яго між пальцаў ўверх да самай похвы. Як вялізная пячатка на дэклірацыі вайны супраць яе цела.

Яны маўчалі. Ён быў удзячны, што яна не заплакала. І саромеўся таго, што быў удзячны, што яна не заплакала. Яны ехалі далей моўчкі. Праз некаторы час шкло зноў пакрылася туманам. Ён адняў руку, уключыў вентыляцыю і націснуў кнопкі.

ку размарозкі. Нешта ў машине загрукатала, і яго ўсьцешыў гэты грукат. Ён адкашляўся – нясьпешна і грунтоўна.

Белы і вялізныя прастакутныя будынкі тоўпіліся ўздоўж дарогі. На адным зь іх быў надпіс “ON-OFF”². Літары займалі увесь фасад і сюды немагчыма было чаго яшчэ дадаць. УСЁ магло быць зьведзена да гэтай простай формулы. On-off. Укл-выкл. Жыцьцё як паўза паміж нараджэннем і съмерцю. Жыцьцё як сынкопа. Жыцьцё як згублены злучнік.

На яшчэ адным белым будынку быў надпіс “*Mітутоё*”³ – гэта адначасна гучала і як заклік да рытуальнага самазабойства. Зьняможаны, ён ня бачыў іншага выйсьця, як накласыці – як гэта ка-жуць? – накласыці на сябе рукі ... Не, іншага выйсьця не было, толькі ўчыніць *mітутоё*.

– Выключи вентыляцыю, калі ласка.

Ён зрэагаваў так хутка, што штурхануў рычажок дворнікаў, і яны з візгатам зашкрэблі па сухім шкле. Ён выляяўся і вярнуў рычаг на месца, перш чым выключыць вентыляцыю. Настала ціша. Толькі гул матора і свіст праз шчыліну ў бакавым акне.

– Зачыніць?

– Дзеля мяне ня трэба.

Яны праміналі электралінію. Цяпер машина паболела. Ён абагнаў аўтобус, а потым некалькі легкавікоў. Гуд матора быў не такім і ціхім, як яму падалося напачатку. Звычайна ён хутка прывыкаў да гэтага гуку.

² Крама аўдыё- і відэатэхнікі

³ Фірма – вытворца вымяральных інструментов

Цяпер яны ехалі паўз Інфрасіц⁴ з хмарачосам з люстронога шкла. Ён у каторы раз падумаў, што гэты гмах прыляцеў з іншай галіктыкі. Касьмічны карабель! Сярод іншых будынкаў, што тоўпіліся побач, і навакольнага лесу, ён быў чужым. Як турма ў раі, псыхіячная лякарня на нябёсах з гарантыйай стопрацэнтавай рэабілітацыі.

– Чаму ты так хутка едзеш?

– Што?

На спідомэтры было шэсцьдзесят. А ён і не заўважыў, што набраў хуткасць. Адпусьціў пэдалі газу, паглядзеў у люстэрка задняга бачання, erst blicken dann blicken, але нават не зрабіў намагання паказаць, што перастройваецца на сярэднюю паласу. Мноства белых і чырвоных кубікаў ды прастакутнікаў з назвамі фірмаў і лягатыпамі на фасадах. Будынкі з канструктара, складныя домікі – яны стаялі так блізка ад дарогі, што, калі б узынікла патрэба яе пашырыць, давялося б іх цалкам зруйнаваць. Усё гэта рынковая эканоміка. Вось чаму будынкі выглядалі менавіта так – іх аднолька-ва лёгка можна было і разбурыць і сабраць; нічога адметнага, нічога вечнага. Замкі з пяску. Усё пастаяннае... зъмянляецца.

Але вось шэранькі двухпавярховы дамок з вежачкамі, вокнамі, верандай і кветкамі ў гародчыку. Заціснуты паміж высокатэхналягічнымі кубамі. Хтосьці адмовіўся яго прадаць. Заўсёды знайдзецца нехта, хто будзе супрацьстаяць непазбежнасьці.

⁴ Мяццовасць, дзе сканцэнтраваны вытворчыя і офісныя памяшканыні

Ён паглядзеў на жонку.

– Ты выщерпіш усё гэта яшчэ раз?

– Я не ўпэўненая, што давядзеца.

– Мо і не.

Раптам з-за гары паказаўся шпіль бажніцы. Яна патанала ў зеляніне размаітых адценняў. Празь лістоту прабівалася съятло, а цені стваралі незылічоныя ўзоры на вапняна-белай съяніне. Прынамсі, яму так уяўлялася.

– Калі б мяне не ванітавала, усё было б ня так і страшна.

– Ага.

– І калі б я так не съмярдзела.

– ...Мне падаецца, цяпер лістота нашмат прыгажэйшая, чым улетку, бо яе мала, і яна мацней цешыць вока.

Ён ведаў, што яна глядзела на яго.

– Нарэшце мы дома.

– Добрая выдалася вандроўка.

– У цябе зараз будзе шмат справаў?

– Паробяцца.

Ён адчуў, што яна больш ня сочыць за ім. Зявіўся дарожны ўказальнік з надпісам “Труна”⁵ – як заўсёды, вялікімі літарамі. У ніжнім правым кутку шыльды быў інтэрнэт-адрас. Кікі зауважыла яго.

– Думаеш, можна пабудаваць сабе ўласную Труну... то бок кватэру тут?

– Вядома!

Ён зьняў руку з руля і пацёр вочы.

⁵ Прыгарад Стакгольма (у арыгінале – Kista, шв. Kista – труна)

– Стаміўся?

– Не, вочы баляць. Крыху.

Прырода. Частка самай звычайнай прыроды...

Магчыма, яна спэцыяльна сказала з падвойным сэнсам, але ён прапусыціў яе погляд з намёкам. Таму як яно было насамрэч, цяпер ужо не даведаецца... Прырода. Самая звычайная прырода. Дрэвы, трава, неба, горы, жывёлы. Прырода жыве сваім жыцьцём. І не адкрывае сваіх тайніцаў. А можа, яна не тлумачыць свае загадкі таму, што ў яе праста няма на гэта часу. Ёй трэба съпяшацца існаваць і з гэтага ні на што іншае яе не стае. Яна не задумваецца і не аналізуе. Яна праста ёсьць. Як Бог.

– Ужо Эрва⁶? Так хутка...

– Скандык гатэль... мы там ніколі не спыняліся.

– Неўзабаве будзем дома.

Ён мацней абхапіў руль, паглядзеў у люстэрка, збавіў хуткасць і паказаў сыгнальнымі лямпачкамі, што збочвае.

– Ты што? Спыняешся? Я не хачу...

– Я па цыгарэты.

Ён збочыў з шашы на запраўку.

– Ты вырашыў запаліць? Празь дзесяць год?

– Хочацца, разумееш?

– Жартуюш?

Ён паціснуў плячыма.

Па вяртаныні звярнуў увагу на яе чырвоныя вочы: яна плакала, пакуль яго не было. Ён паставяў ля машины, перш чым адчыніць дзвёры і сесьці. Паклаў цыгарэты перад сабою і рушыў.

– Паліць у машине забаронена.

⁶ Частка Сульны – прыгарада Стокгольма

– Запалі мне цыгарэтку, калі ласка.

Неўзабаве яны зноў ужо былі на шашы. Ён прыстасаваўся да руху і ўзяў запаленую цыгарэту, пакуль зъмяняў хуткасць. Глыбока зачягнуўся, а пасля трymаў цыгарэту ля шчыліны ў вакне, каб вецер здзымуваў попел. Выглядала так, быццам ён і не кідаў паліць. Дарэчы, асалоды было больш, чым ён уяўляў сабе. Зрабіў яшчэ адну зачяжку і зірнуў на Кікі. Яна заплюшчыла вочы і падкурчыла ногі.

– Прышпіліся.

Яна ўсміхнулася, не расплюшчваючы вачэй, і доўга ўзважвала яго слова, перш чым паварушыцца.

Вада Брунсвікена мела мэталічны бляск – цвёрдая люстральная паверхня, што съляпіла ўсё навакольле. Чым больш адкрывалася возера, tym больш рэзкім становілася яго съятло.

– Смакуеш?

Ён моўчкі пагадзіўся, састроіўшы задаволеную міну.

Перад імі вырас курган Хага. Прыступкі, што вялі ўверх, нагадвалі шнар на пяшчотным твары зеляніны.

– Ты так молада выглядаеш з цыгарэтай у зубах.

– Праўда?

Што гэта? Гара смецыя, пакрытая плесьняй? Як яно гніе там унутры? Там горача?

УВАГА! Экспэрт, Інтэрспорт, Форд, Бекерс⁷, МакДональдс.

Ён ня вытрымаў:

⁷ Завод вытворчасці фарбаў

– Я не змагу безь цябе.

– Перастань!

Ля выезду на шашу Фросэндаля машинаў паболела, і ён быў змушаны некалькі разоў мяняць паласу. Ён імчаў, не збаўляючы хуткасці, і не зважаў на злосныя сыгналы спалоханых кіроўцаў. Дзівіўся са спрыту машины.

Рэзкае съятло і дым цыгарэт выядалі вочы. Ён прыспусьціў шкло і выкінуў недапалак. Як на бяду, сонечныя акуляры ляжалі сярод рэчаў у багажніку.

– Машину сёньня вернеш?

– Не.

– І колькі яна ў нас будзе?

– Пакінем на выходныя. Зьездзім на прыроду, паслушаем птушак. Вясна ўсё ж такі.

Вось і галоўны корпус Каралінскага шпіталя. Сотні акон адбіваюць сонечнае съятло на могілкі.

– Трэба прыбраць у кватэры.

– Пасьпеем.

На Нортулі спыніліся на чырвонае. Філіпс. Плюс 19. 06.43.

– Халадзільнік размарозім.

– Ага.

Пераклад Насты Лабады